

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

II. évfolyam, 5. szám

2000. Július - Augusztus

Isten hozta miniszter úr!

Baráti látogatáson járt Lövétén július 31-én, hétfőn délután Magyarország külügyminisztere, Martonyi János családjával együtt. A látogatás előzményeiről annyit, hogy évek óta nála dolgozik gondnokként András Sándor, falunk szülőtte. A székely népre jellemző felelősségteljes és megbízható munkájával öregbítette falunk hírnevét. A Bálványosi Szabadegyetemi részvétele után a miniszter úr községünkbe is eljött, hogy meglátogassa Sándor családját, és vállalt egy rövid találkozást is a Polgármesteri Hivatalnál a községünk képviselőivel. Érdeklődéssel hallgatta végig a falu helyzetének ismertetését, mely Balázs István polgármester, Lajos atya és Egyed József közvetítésével történt. Ezek után egy szabad kötetlen beszélgetésre került sor, miközben szilvapálinkával, borral és friss málnával kínáltuk a magas rangú vendégeket. A látogatás családi körben folytatódott András Sándor édesanyjánál. Reméljük, jövő évben is megtisztelti községünket látogatásával.

Lépfene – Antrax

Minden melegvérű állat és az ember közös betegsége, rendszerint nyári időszakban jelenhet meg, de ritkán télen is.

A betegséggel szemben legérzékenyebb a juh, amelynél pár órás betegség után tömeges elhullás következhet be.

Érzékenységi sorrendben következik a szarvasmarha, amelynél 1-2 napig tartó betegség után áll be a halál.

Megnyilvánulási formái: - magas láz, étvágytalanság, gyomorgöres, véres vizelet, véres hasmenés, felfúvódás. Az elhullott állatok természetes nyílásain (száj, orr, végbél) véres váladék, ritka esetekben toroktájéki pasztás daganat (sertés) látható/észlelhető.

Sorrendben a ló, ember, majd sertés következnek, amelyeknél véres bőralatti gyülemletek alakulhatnak ki.

Fertőzés útja: táplálék révén, illetve a testen meglévő sebeket keresztül, vagy a vérszívó rovarok által.

Az elhullott állatok vére kátrányos, nem alvad meg, a hús színe sötét, a lép természetes nagyságának akár a tízszeresére is megnőhet, állaga sárszerű, az üregekben bevérezésekkel.

Tudnivalók: Ismeretlen helyekről nem tanácsos húst, tejet beszerezni.

A levágott állatokat állatorvosi vizsgálat után lehet hasznosítani.

A kihirdetett kötelező oltásokon részt venni az állatokkal két hónapos koron felül (juh, szarvasmarha, ló)

Hirtelen, ismeretlen okokból elhullott állatokat be kell jelenteni.

Nagyon fontos: Az állati tetemeket tilos felbontani!!!

Elegendő a kézen egy kis seb, és az ember megbetegszik.

Lépfenében elhullott állatok tetemét mélyen, mész között a földbe kell temetni, vagy a döngkútban elégetni.

Hargita megye területén még nem jeleztek lépfene megbetegedést.

Dr. Molnár József állatorvos

Megkezdte munkáját a helyi tanács

Megtartotta az első rendes havi ülését az új tanács. Erre július 18-án este nyolc órától került sor. De mit is kell tudni a helyi tanácsok működéséről?

Minden egyes helyi tanács tagjainak számát a község tekintetében a lakosságnak az Országos Statisztikai Bizottság által a folyó év január 1-én, vagy az esetnek megfelelően, a választásokat megelőző év július 1-én jelentett számától függően a prefektus rendeletével kell megállapítani. Ennek alapján 3001 és 5000 lakost számláló települések 13 tanácsost választanak. A tanács mandátumának időtartama négy év, amely háború vagy katasztrófa esetén alaptörvénnyel meghosszabbítható. A törvényesen megalakult tanács egy ülés időtartamára egyszerű szavazattöbbséggel elnököt választ. A helyi tanácsnak a megalakulása után a fő tevékenységi területek tekintetében szakbizottságot kell szerveznie. Ezen bizottságokban csakis a tanácsosok vehetnek részt, akik maguk közül elnököt és titkárt választanak. Ezen szakbizottságoknak kötelezettségük működési területükön határozat-tervezeteket készíteni, azt előterjeszteni, és szavazásra bocsátani.

A lövétei tanács keretein belül 4 ilyen szakbizottság működik, melyek a következő területeken fejtik ki tevékenységüket:

Az első szakbizottság a mezőgazdasági, állattenyésztési, erdőgazdálkodási és környezetvédelmi területeken. Ezen szakbizottság tagjai:

Pál Csaba Emeric – elnök
Lázár László Tamás – titkár
Molnár József – tag
Orbán József – tag

A második szakbizottság a gazdasági, pénzügyi, finanszírozási, kereskedelmi, közszolgáltatás és magánszolgáltatás problémakörével foglalkozó szakbizottság.

Ezen szakbizottság tagjai:

Egyed József – elnök
Lázár Zoltán B. – titkár
Lázár László – tag
Györgylőrinc Ernő – tag
Mihály László – tag

A harmadik szakbizottság az oktatás, egészségügy, kultúra, társadalombiztosítás és sport területekkel kapcsolatos problémakörökkel foglalkozik.

Ezen szakbizottság tagjai:

Györgylőrinc Ernő – elnök
Mihály László – titkár
András Vencel – tag
Lázár Ignác – tag

A negyedik szakbizottság működési területe a jogi, rend és fegyelem betartása és az állampolgári jogok védelmére terjed ki. Ezen szakbizottság tagjai:

Lázár Zoltán – elnök
András Lajos – titkár
Györgylőrinc Albert – tag
Lázár Zoltán B. – tag

A helyi tanács havonta rendes ülést tart, amelyet a polgármester hív össze. A tanácsülésen elfogadott határozatokról a tanács köteles a falu lakosságát tájékoztatni a községben megszokott tájékoztatási módszerek segítségével. Ezt a tájékoztatást mi az újság segítségével fogjuk elvégezni. Most itt olvashatják az első tanácsgyűlésen történtek jegyzőkönyvi kivonatát. A gyűlés első felében a Vass Ibolya által írt pályázat ismertetése történt. A tanács létrehozott egy testvértelepülésekkel foglalkozó bizottságot, kinek feladata a találkozások megszervezése és a találkozásokori programok egyeztetése. E bizottság tagjai: *Balázs István*

Sorbán József
Ladó Herta
Orbán Magdolna
Orbán Ernő

Továbbá elfogadta Mihály Ferenc kérését, melyben 5 m³ fenyőfát kért leégett épületének újraépítéséhez, valamint Bara Mihály kérését, melyben engedély kért egyéni építkezési vállalkozás létrehozatalához. Viták folytak továbbá a futballcsapat öltözőjének a vízellátásáról, a kábeltévé helyzetéről, a tűzoltószertár elbontásáról.

A következő tanácsgyűlés napirendi pontjai: a költségvetés végrehajtása az első félévben, milleniumi tér létrehozása, rendőrségi beszámoló meghallgatása, különfélek. A tanácsülésre augusztus 16-án kerül sor.

☞ *L.L. Tamás*

Nyert

A világ olyan irányba halad, a pénzünk annyira értéktelen, hogy saját erőnkől nem sokat tudunk felmutatni, ezért jöttek létre a pályázati lehetőségek, amit érdemes kihasználni.

A Phare (európai pályázattal) által meghirdetett pályázati lehetőséget használta ki Lövéte Község Helyi Tanácsa is. Ez a pályázat a lakosság jobb és gyorsabb kiszolgálása céljából hirdetődött meg. Irodáink felszereltségére, bútorzat felújítására, személyzet továbbképzésére adott lehetőséget és kihasználtuk.

Februárban hirdették meg, áprilisban kellett leadni. Vass Ibolya (szül. Balázs, a tanács alkalmazottja) írta meg, nagy örömmel sikeresen. Nyert 10378 eurot. Ezt a pénzt csak a pályázatban feltüntetett dolgokra lehet költeni; ezek célirányú segítségek.

Felvetődhet a kérdés, hogy miért nem látványosabb közcélokra pályázzunk? Fogunk pályázni több irányba, a községünk fejlődése érdekében kutatjuk továbbra is a meghirdetett pályázatokat. Jelen pillanatban is dolgoznak egy környezetünk tisztaságáért kiírt pályázaton.

Csak szellemi munka árán tudunk nagyobb pénzüsségeket szerezni.

☞ *Balázs István*

**Iskolák Lovétén 1920 és 1940 között
(Emlékezzünk!)**

A trianoni békediktátum után az említett időszakban Lovétén két iskola működött: egy román tannyelvű állami elemi iskola, és egy magyar tannyelvű felekezeti (római katolikus) elemi népiskola. A tanítási évek száma mind a két iskolában hat osztály volt.

A román tannyelvű iskolában jártak azok a gyermekek, akiknek a szüleikről a hatóságoknak sikerült bebizonyítania, hogy román származásúak. Ilyenek voltak a Buglyák, Golycák, Trinfulyok stb., annak ellenére, hogy sem a gyermekek, sem a szüleik nem ismerték a román nyelvet. Továbbá azok a gyermekek, akiknek a román tannyelvű iskola igazgatója nem engedélyezte a magyar tannyelvű iskolába való beiratkozását, hogy a román tannyelvű osztályok megfelelő számú tanulóból álljanak. Itt meg kell magyaráznunk, hogy hogyan is történt ez a szelekció? Ősszel iskola kezdés előtt (beiratkozáskor) a nem román származású szülő elment a román tannyelvű iskola igazgatójához és kérte, hogy az igazgató úr engedélyezze gyermeke beiratkozását a római katolikus magyar nyelvű népiskolába. Az igazgató úr a „céljainak” és talán az utasításainak megfelelően a kérést teljesítette vagy nem. Ha a szülő az engedélyt megkapta, akkor az igazgató egy írásos engedélyt bocsátott ki, aminek alapján a felekezeti iskola igazgatója beirathatta a gyermeket az ő iskolájába (anélkül nem!). Az engedély megadásának vagy meg nem adásának semmi elvi kritériuma nem volt.

Én a magyar tannyelvű felekezeti iskolába jártam négy évet az 1936-1940 közötti időszakban. Édesapámnak mindég sikerült valamely módon az engedélyt megszereznie. Apám valami keveset tudott románul (a katonaságnál valami ragadt rá), és így a román tannyelvű iskola igazgatójával „jó barátságban” volt. Ugyancsak ő mesélte később, hogy amikor ment az engedélyt megszerezni, a román tannyelvű iskola igazgatója mindég azzal fogadta, hogy: „De ce nu vrei ca băiatul tău să învețe românește? Vezi ce bine că tu știi?” (Miért nem akarod, hogy a fiad megtanuljon románul? Látod milyen jó, hogy te tudsz?). A IV. osztályba való beiratkozási engedélyt apám úgy kapta meg, hogy megígérte a „barátjának”, hogy miután az első négy osztályban megtanultam magyarul írni, olvasni és számolni, az V. osztályt a román tannyelvű iskolában kezdem. Erre szerencsére nem került sor, mert megtörtént a második Bécsi Döntés, amelynek értelmében Észak-Erdélyt Magyarországhoz csatolták, és így az V. és a VI. osztályt 1940

és 1942 között szintén magyar nyelven végeztem.

Román nyelvet a felekezeti iskolában már az I. - IV. osztályban tanultunk (persze az V. - VI. osztályokban is). De nem csak román nyelvet, hanem román nyelven történelmet és földrajzot is tanultunk. Történelem leckékre már nem emlékszem, de földrajzra igen. Talán a II. osztályban tanultuk a járás helységeit (románul), pontosabban bemagoltuk anélkül, hogy tudtuk volna a magyar megfelelő neveket. Ezeket úgy tanultuk meg, hogy az áldott emlékű Molnár Lázár (vén kántor) tanítónk egy órával a tanítás megkezdése előtt felrendelt az iskolába, ahol egy órán keresztül „énekeltek” a leckét. Íme az ének: Vlăhița, Căpâlnița, Lueta, Merești, Crăciunel, Ocland, Sântina(?), Jimbor, Comănești, Aldea, Mărtiniș, Sântpaul, Petreni, Onești, Ionești, Călugăreni, Ghipeș, Chinoș, Locod, Bădeni, Daia. (Tessék kitalálni a magyar neveket!)

A román nemzeti ünnepeket (mint tanulók) „szerettük”, mert akkor a tanítás kötelezően szünetelt a felekezeti iskolában is. Dolgozni a mezőn sem szabadott, csak a templomba kellett elmenni, ahol a katolikus pap (más nem volt) misét mondott az alkalomnak megfelelően. Ezeknek a miséknek a végén a kántor és a hivatalos szervek mindég elénekeltek a „Trăiască regele” kezdetű román himnusz, amit mi felállva kellett végighallgatnunk (még egy-két szót énekelünk is, a végét mindenki tudta: „...în război, război”). Később a 30-as évek vége felé külön román kápolnát rendeztek be, és ott tartották a szertartásokat, amikor valahonnan egy pópa eljött Lovétére két hetenként, havonta. Ott csak a román tannyelvű iskola tanulóinak kellett részt venniük.

Ugye van hasonlóság az akkori és mai helyzet között? Gondolok Szentegyháza város esetére!!

Persze voltak ennél sokkal nehezebb évek is 1944 után, amiről majd máskor írok, ha érdeklí az olvasó közönséget.

✍ Dr. Balázs Márton

Az agytorna nem okoz izomlázát!

- 5. Kívül bőr, bőrön belül hús, húson belül csont, csonton belül hús. Mi az?
- 6. El se vetik, meg se kapálják, mégis annyit terem, hogy le sem bírják szedni. Mi az?
- 7. Négy lába van, tolla van, nem állat, nem madár. Mi az?

Megfejtési szelvény

- 5. Feladat megfejtése:
- 6. Feladat megfejtése:
- 7. Feladat megfejtése:

NÉV:.....
Házzám:

A palástfű (*Alchemilla vulgaris*)

Népi elnevezései : farkastalp, oroszlántalp, karéjos bokál, Boldogasszony palástja vagy tenyere. Erdőszéleken, utak mentén, domboldalakon, magasabban fekvő nedves réteken és hegyvidéken nő. Hét-kilenc karéjú, félkör alakú levele van, szívós, nem túl magas száron, ernyőcskében csoportosulva, apró zöldessárga virága áprilistól júniusig viríthat. Ezer méter fölötti magasságokban találjuk az ezüstös palástfüvet, amely mészke és ősközettalajon egyaránt megterem.

A palástfűből és az ezüstös palástfűből is a teljes növényt gyűjtjük a virágzás idején, később a leveleit, amiket aztán a padláson megszáritunk. A palástfűnek összehúzó hatása van, gyorsan gyógyít, használják vízhajtóként, szíverősítő szerként, sebláz, gennyező sebek és elhanyagolt fekélyek esetén is. Foghúzás után is használható a palástfűtea. Egy napon belül begyógyítja a sebet, ha többször öblögetünk. Szülés utáni sérülések, nehezen szülő nőknél alhasi petyhüdség esetén, koraszülésre hajlamos nőknél terhesség megtartásában, a méhszalagok erősítésében igen sokat segít a palástfű. Az utóbbi említett esetekben napi négy csésze palástfűteát kell inni, ezt lehetőség szerint frissen szedett növényekből készítjük. Ennek a teának a folyamatos fogyasztásától azok a gyerekek is megerősödnek, akiknek a jó táplálkozás ellenére fejletlenek az izmaik. Az ezüstös palástfű különösen elhízás ellen jó. Naponta két-három csészével kell meginni, hogy kedvező hatását kifejtsse. Rossz alvás esetén is segít: a cukorbetegségeknél rendszeresen kellene inni belőle.

Teakészítés: egy púpozott teáskanálnyi füvet adunk ¼ liter vízhez. Csak forrázzuk és rövid ideig állni hagyjuk.

☞ *Lázár Erzsébet*

Ezer székely leány napja

Július 2-án, vasárnap került megrendezésre az Ezer székely leány találkozó Csíksomlyón. Ez a rendezvény azoknak a székelyföldi leányoknak állít emléket, akiket annak idején a tatárok elhurcoltak. Az ünnepség rendszeres, minden évi megrendezésére jött létre az Ezer székely leány napja Alapítvány, melynek elnöke Boros Károly csiktaplocai római-katolikus plébános, akivel az idén Lövéten is találkozhattunk a Missió alkalmával.

Ebben az évben a hivatásos és műkedvelő néptáncsoportok előadásai mellett az ünnepi rendezvény programjában szerepelt még helyi lovasok ügyességi versenye, népművészeti kirakodóvásár, lovas íjászbemutató,

tombola (melynek díja egy csikó volt, és a népviseletben megjelenő nézők között lett kisorsolva), sétalovaglás gyerekek számára és végül táncház.

Az idén az amatőr táncsoportok részvételét bizonyos minőségi feltételekhez kötötték. A részvételre a benevezések már a tavasszal megtörténtek, miután létrejött egy bizottság, amelynek az volt a feladata, hogy elbírálja a benevezett csoportok produkcióit. Mondhatni nem volt kevés az örömről, amikor közölték, hogy a lövétei Kákvirág együttes is ütötte a színvonalat, és részt vehet a találkozóon. Ha jól belegondolunk, olyanokkal lépni fel egy sorban, mint a sepsiszentgyörgyi Háromszék Állami Népi Együttes, a csíkszeredai Hargita Állami Népi Együttes és még sok más magyarországi és székelyföldi csoport, nem kis dolog. És merem állítani, hogy a lövéteiek ott sem vallottak szégyent. A közönség szemmel láthatóan élvezte a Lövétei Mulatós című táncösszeállítást, a látogatók megcsodálták a lövétei viseletet, volt akinek annyira tetszett, hogy fényképet is készített róla.

Tehát a Kákvirág bizonyított. És mégis a legutóbbi itthoni előadáson nagyon kevés volt azoknak a száma, akik vették a fáradságot és eljöttek megnézni, miközben többfelé lehet hallani: egyesek azzal panaszkodnak, hogy Lövétén nincs kulturális élet. Hát kérdelem én: hogyha ez nem az, akkor mit neveznek ők kulturális életnek?

Végezetül csak annyit, hogy egy ilyen csapatra érdemes odafigyelni, mert ők már többször képviselték Lövétét, remélhetőleg még sokszor fogják, és ez csak a községünk hírnevét öregbíti.

☞ *Sorbán József*

Falusi gólyák

Tulajdonképpen minden gólya falusi, mert városokban ritkán fészkelnek. De az, hogy a mi falunkban telepedett meg egy gólya-pár (Fehér gólya - *Ciconia ciconia*), ez újdonság. Öregektől hallottam, hogy valamikor volt egy gólyafészek a papi lak kéményén, de gólyákra ők sem emlékeznek. Talán a fekvése miatt nem raktak fészket a gólyák Lövétén, vagy nem találtak megfelelő épületet, talán csak egyszerűen nem jutott nekünk gólya, de az az igazság, hogy eddig nem volt. Azt mondják „a gólya nem rak fészket rossz ember házára”, de ez csak egy mendemonda, mert a gólya ott rak fészket, ahonnan nagy területet belát, és ahol majd biztonságban nőhetnek fel kikelő fiókái, röviden: ahol neki jólesik.

Úgy látszik az ezredfordulóra mi is kapunk gólyákat, mert a tavasszal megérkezett az első pár gólya. Igaz, hogy késve, de megjöttek. Fiatal madarokról van szó, amelyek az idén még nem költenek. Fészket ugyan raktak a számukra felállított fészektartó állványra, de a tojásrakás az idénről elmarad. Az ilyen fiatal példányok (1 éves) általában az első években nem jönnek haza. Az afrikai telelőhelyükön maradnak, és csak a következő tavasszal térnek vissza. Ritkán egy-egy fiatal is visszajön, de azok sem raknak fészket, csak lézengenek a réteken, mocsarakban, háztetőkön töltik el a nyarat. Ebből kifolyólag a mi gólyáinkról azt gondolom, hogy két évesek lehetnek, és még nem ivarérettek. A gólyákról mindenki tudja, hogy költöző madarak, és hogy tavasszal visszajönnek a párjukkal együtt a régi fészükbe. Csak nem biztos, hogy a tavalyi párjukkal, mert a 13.000 km-es útvonalon sokan elhullnak. Az időjárás viszontagságai (viharok, hideg) miatt sok elpusztul, természetes ellensége nincs, de olyan országokban, ahol nincs védetté nyilvánítva, lőfegyverekkel is pusztítják a vonuló gólyákat. Láttak már 130 gólyából álló csapatot is, de általában 30–40-es, vagy kevesebb tagú csapatokban vonulnak. Vannak olyanok, amelyek már március derekán itthon vannak, de olyanok is, amelyek május elején érkeznek (a fiatalok). Fészükhöz nagyon ragaszkodnak, viszont párjukhoz nem feltétlenül. Tojásaikat áprilisban rakják le, amelyekből 30–40 nap múlva kel ki a 3–5 fióka. A fiókákat békákkal, egerekkel, hüllőkkel és egyéb apró állatokkal etetik.

A mesékből, versekből az óvodás gyerek úgy ismeri meg a gólyát, hogy csak békákat eszik. Természetesen azt is megtanulja, hogy a béka hasznos, mert megeszi a szúnyogokat, legyeket. Ekkor felteheti magában a kérdést: miért mondják, azt, hogy a gólya hasznos, ha megeszi a hasznos békákat? Persze megeszi a hasznos békákat is, viszont a káros rágszálókból sokkal többet fogyaszt. Lelkiismeret-furdalás nélkül állítom,

hogy a gólya hasznos, éppen ezért nálunk védett is.

Mire beáll az ősz a kigólyák megerősödnek, és készen állnak az elutazásra. A felnőtt madarak kb.1 méter magasak, szárnyfeszítávolságuk meghaladja a 2 métert. Ezzel szemben a fiatalok kisebbek (ez a mi gólyáinkon is megfigyelhető), és csőrük ill. lábuk sem egészen piros.

Sok érdekeséget lehetne még írni a gólyákról, de azt hiszem, egyelőre ennyi elég, jövő tavasszal még szó eshet e cikk alapjául szolgáló lövétei gólyákról attól függően, hogy hogyan alakul sorsuk. Mint már említettem az idén nem raktak tojástartókat, és erről saját szememmel bizonyosodtam meg. Külön engedéllyel a Polgármesteri Hivatal épületének tetejéről bepillantottam a fészkekbe. Remélhetőleg jövőre is figyelemmel kísérhetjük ezeket a szép madarakat, de addig is hallgathatjuk kelepelésüket, és könnyű szárnyaik suhogását.

ifj. Gábor Ignác

HUMORSAROK

A mindentudó varázstükör a nagy varázsló várában található. Babszem Jankó, Hófehérke és Quasimodo kipróbálnák a tükröt, de a szobába csak egyenként mehetnek be. Bemegy Babszem Jankó, majd nemsokára boldogan kijön.

- Én vagyok a világon a legkisebb!

Hurrá, gratulálnak a többiek. Bemegy Hófehérke, és pár perc múlva boldogan mondja:

- Én vagyok a legszebb világon!

A többiek gratulálnak. Bemegy Quasimodo, majd egy jó fél óra múlva dühösen bukkan fel:

Áruljátok már el, hogy ki a fene az a Zámbo Jimmy !!!

Két barlangász sétál a hegyekben. Egyszer csak az egyikük bezuhan egy szakadékba. A barátja utánakiált:

- Hogy vagy, élsz még?

- Igen - hangzik a válasz.

- Nem fáj a fejed?

- Nem!

- Nem tört el a lábad?

- Nem!

- Semmi baj a keziddel?

- Semmi!

- Huhh, tiszta mázli! Akkor mássz ki, és menjünk tovább!

Várj egy kicsit, még nem értem le az aljára!

Minifoci 2000

Idén 9 csapat nevezett be. Érdekes bajnokságot láthatunk, mert a gyengébb csapatok is voltak annyira jók, hogy esetenként jól leizzasztották, esetleg le is győzték a papírforma szerinti jobb ellenfeleiket. De a papírforma az papírforma, a labda ... az meg kerek!

Miután mindenki mindenkivel játszott, a tabella első négy helyezette jutott tovább az elődöntőbe, az elődöntők nyertesei pedig természetesen a döntőbe.

A döntőben az Öreg Fiúk bizonyultak jobbaknak, ily módon elhódítva az idei bajnoki címet, és az őket megillető pénzjutalmat (Öreg Fiúk – Travel 2-0). A bajnokság gólkirálya Mihály László lett, az Öreg Fiúk fiatal csatára.

A döntő után a hangfalak is megszólaltak, hogy akik még a nyelvüket teljesen nem loholták ki a sok lőtásfutásban, ünnepelhesenek.

Szervezés, szabályok

Akik ezt a bajnokságot szervezik szórakozásból, hobbyból csinálnak mindent. Szívesen csinálják, szeretik csinálni, néha azonban kicsit lusták, vagy lehet nem is jut idejük éppen pályát vonalazni. Így hát nem minden ideális. De, talán jövőben minden vagányabb lesz, ha esetleg még mások is besegítenek a szervezésben.

A szabályokat is oly módon próbáltuk felállítani, hogy az igazságtalanságokat, bundázásokat lehetőleg kiszűrjük.

Na és a bírók?

Biztosan tévednek, hibáznak, nem látnak meg dolgokat. De igazságtalanok nem akarnak lenni, még ha a vesztesek úgy gondolják is. Bár lehetne bírók nélkül focizni! De nem lehet! Valamit azonban ne felejtünk el: aki igazán szívből focizik, az a szabályokat is betartja, a bírók tévedéseit is elnézi. Tehát: Hajrá Foci!

Sport szerkesztő *Kardé*

A közösség gazdasági fejlesztése

Egy helyi közösség fejlődése többek között attól függ, kinek az ellenőrzése alatt állnak a helyi források, vagyis lényeges, hogy a közösség tagjai meg tudják-e szerezni a szükséges ellenőrzést tulajdon helyi forrásaik – úgymint föld, tőke, infrastruktúra, emberi erőforrások és szaktudás – felett. (...)a közösségeknek használniuk kell emberi, társadalmi, intézményi és fizikai forrásaikat és élniük kell előnyös versenypozícióikkal annak érdekében, hogy önfenntartó gazdasági rendszert tudjanak kiépíteni.

Ehhez azonban szükséges, hogy együttműködjenek mind a helyi önkormányzattal, mind a magánszektoral. *A helyi gazdaságfejlesztés egy olyan folyamat, amelyben a közösség és az önkormányzat a helyi forrásokat használja.*

A helyi közösség fel kell mutassa különféle forrásait a világ felé, mégpedig azért, mert ezek csábítják a tőkét és a befektetőket. Ha a közösség megfelelő élet-, munka- és vállalkozási környezetet és feltételeket teremt, elérheti, hogy a gazdasági tevékenységek vidéken folyjanak.

A fejlődés öt alapeleme

Anyagok, emberi erő, piacok, vezetés, pénz

1. **Anyagnak** nevezzük a nyersanyagokat, természeti erőforrásokat, infrastruktúrát, utakat, hidakat, elektromos áramot, lakást, közlekedést és távközlést, szolgáltatásokat stb.

2. **Emberi erőn** a szakképzett, rendelkezésre álló munkaerőt értjük, az oktatási és képzési kapacitást. Érdekes végiggondolni, milyen rejtett vagy latens emberi erőforrások vannak a helyi közösségben és ezeket hogyan lehet mobilizálni az új projektekben, fejlesztési tervekben.

3. **A piacok** azok a helyek, ahol igény van bizonyos fajta termékekre vagy szolgáltatásokra. A piacot vagy a piac nagyságát nem tekinthetjük garantálnak. A vállalatok egyrészt kielégítik a meglévő igényeket, másrészt új igényeket is teremtenek új termékek piacra dobásával és hatékonyabb marketinggel. Az új vállalatok igyekeznek megtalálni a fehér foltokat a piacon és az új fogyasztókat azzal, hogy valami újat vagy különlegeset kínálnak. A közösségben a vállalkozások szövetkezhetnek és megpróbálhatnak közös piacon megélni. Jämtlandi kecsketenyésztő gazdák szövetkezetet hoztak létre ezzel a céllal.

4. **Vezetés.** A jó vezető (menedzser) az a személy, aki képes úgy kombinálni az anyagokat, pénzt és embert, hogy sikeresen termeljen és adjon el a piacon. A hatékony vezetés a katalizátor, amely nélkül nem mehet végbe gazdasági fejlődés. A leghatékonyabb vezetők általában jövő-orientáltak, kockázatvállalók és újítók, valamint másokat ösztönzők és jó koordinátorok.

5. **A pénz** jelenti a legnagyobb problémát a legtöbb helyi önkormányzat és fejlesztési szervezet számára, mert általában úgy értelmezik, mint "adományt" és nem mint "megfinanszírozást". Az önkormányzat segíthet azzal, ha finanszírozza a projektet. Nem szabad azonban támogatási rendszeren keresztül kifizetni a projektet. Az önkormányzat bérbé adhat vagy lízingelhet földet vagy ingatlant a vállalkozásoknak ésszerű áron. Vagy építhet üzletközpontokat, amelyben a kisvállalkozások megfizethető bérleti díjért jutnak helyiséghez. Az önkormányzat vagy megyei közigazgatás adhat áthelyezési támogatást, fejlesztési támogatást vagy munkáltatási támogatást a gazdaságilag megvalósítható projekteknek. Ha nincs a projektre valós igény, könnyen lehet, hogy az önkormányzat örökké támogathatja, ha meg akarja menteni a csődtől. *Az egészséges helyi gazdaság, elvileg, önfenntartó kell legyen, máskülönben a közösség szociális támogatásból él.* Ugyanakkor a tapasztalatok azt mutatják, hogy indulási támogatások létfontosságúak lehetnek az új kisvállalkozások számára, hogy átvészeljék a kezdeti nehézségeket és megálljanak a saját lábukon.

Jegyzetelte L.L. Tamás

Míves emberek sokadalma

Székelyudvarhelyen július 21-23 között nagyszabású székelyföldi népművészeti kiállítás és vásár volt, amit a Székely támadt várban tartottak. A rendezvényt Míves Emberek Sokadalmának nevezték, és céljával a székelyföldi népművészet felemelését tűzték ki. A messzi földről érkező vendégek előtt bemutatkozhattak a különböző népi mesterségek képviselői. Voltak kádárok, fafaragók, csontfaragók, csipkeverők, szőnyegkészítők, szűcsök, népi hangszerkészítők, stb., és a mi büszkeségünkre nem hiányoztak a lövétei székelyruha és szedetttesek készítői sem. A látogatók a helyszínen vásárolhattak a népművészeti tárgyak közül, és nagyobb tétel esetén, amire bőven volt példa, szerződéseket is köthettek.

A rendezvény keretében a sokadalom szórakoztatására felléptek olyan művészek, mint a Tutora együttes, az Udvarhely Néptáncműhely, Gáspárik Attila színművész, Sebő Ferenc és barátai. Volt táncbál és vállalkozók bálja is.

A lövétei standon András Mónika és Máté Ildiké mutatták be községünk büszkeségeit, a lövétei székely ruhát és a lövétei szedettteseket. A nagyszámú érdeklődés szerint nem túlzás ha azt mondom, hogy a mi viseletünk a legszebb a vidéken. A lányok példája, hogy ápolják hagyományainkat, pedig igenis követnivaló, mert amint az érdeklődésből kiderült, ebből a munkából, persze csak ügyesen csinálva, talán meg is lehetne élni.

Sorbán József

Minifoci

„Jobb dolgom nem lévén, s unatkozom”, belevágok egy cikket írni a minifociról. Azazhogy megpróbálok, mert mindjárt itt a lapzárta, és addig a cikkemnek el kellene valahogy készülnie. Úgy, hogy csapjunk máris a lovak közé!

Rövid történelem

Öt éve pontosan annak, hogy pár fociszerető emberkének eszébe jutott egy olyan ötlet, miszerint jó lenne a nyári szünet unalmát egy minifoci-bajnokság segítségével elviselhetőbbé varázsolni. Az igazsághoz még az is hozzátartozik, hogy az akkori lövétei focicsapatnál se lehetett tudni, hogy ki az, aki játszani fog a következő idényben. Mindenesetre az ötletet tett követte, és már ebben az évben (1996) az újdonságnak számító minifoci-bajnokság nagy népszerűségnek örvendett (tíz csapat nevezett be, és sokan pusztán kíváncsiságból is lenéztek a Gerőkertbe meccset nézni). Ebben a bajnokságban még nem rendeztek döntőt, a körmérkőzések legjobbja lett a nyertes. Az ezt követő évben a bajnokságot szinte elfelejtették megszervezni, de szerencsére azóta nem is volt kérdéses, hogy lesz-e Lövétén minifoci-bajnokság (esetleg csak egy picikét)! A bajnokság történetéről ennyit, mielőtt valaki még elunna! Még éppen csak hozzáfűzöm azt, hogy kik is nyertek azóta minifoci-bajnokságot: Száncsó (1996), Demeter utca (1997, 1998), Kaktusz (1999), Öreg Fiúk (2000).

Akit jobban érdekel ez a történet, az akár az interneten is megtalálhat egy meglehetősen hosszú leírást a lövétei minifoci-bajnokságról, annak szabályairól a: 193.226.19.131/~ilazar/minifoci/minifoci.html web-lapon. Sajnos sokat nem ér vele, mivelhogy Lövétén ehhez hozzáférni igazán nehéz. De talán egyszer majd... Azonban ez egy másik cikk témája lehetne.

Értesítés

A REMAT HARGHITA – Kereskedelmi vállalat a helyi Polgármesteri Hivatal közreműködésével Hulladékbegyűjtő központ működését indítványozta

2000. augusztus 14-től.

A begyűjtő központ helye: Gábos Imre (Katyós), Lövéte 61 szám alatti lakónál van.

A hulladék anyagok átvétele

hétfőtől – péntekig egész nap

A felvásárlásra szállítható hulladék anyagok és felvásárlási áraik a következők:

Anyag	Mennyiség	Ár (lei/kg)	
Ócskavas	0-10 t	200-300	
Réz és rézhuzal	0-50 kg	12.000	
	50-150 kg	15.000	
	150 kg fölött	18.000	
Öntvény	0-50 kg	3.500	
	50-150 kg	4.000	
	150 kg fölött	4.500	
Bronz	0-50 kg	4.000	
	50-150 kg	4.500	
	150 kg fölött	6.000	
Ólom	0-50 kg	1.000	
	50-150 kg	1.250	
	150 kg fölött	1.500	
Inox	0-10 t	800-3.500	
Alumínium	0-10 t	7.000-10.000	
Autó-akkumulátor	kg	200-250	
Villanymotorok	kg	400-1.000	
Papír	0-100 kg	230	
	100 kg fölött	250	
Műanyag ládák	kg	400	
Fémforgács	Alumínium	kg	1.000
	Bronz	kg	2.500
	Vas	kg	100

A hulladékot ne dobja el. Itt pénzt kaphat érte!

Na, mi újság?

A 2000 – 2001-es tanévre ösztöndíjra pályázhatnak lövétei diákok is. Érdeklődni lehet a polgármesteri hivatalnál.

A domaszéki Falunapra látogatott Lövéte küldöttsége. A jól sikerül rendezvénysorozat keretében felléphetett a Kákvirág néptánccsoport is. A Budakalász – Lövéte testvér-települési szerződés augusztus 19-én lesz szentesítve. Ez alkalommal községünk egy keresztfát fog állíttatni Budakalászon. Ezt a keresztfát ünnepélyes keretek között fogják megszentelni.

A Lövéte Közbirtokosság aktacsomagja átjutott a bíróságon. Várhatjuk az erdők visszamérését.

MÉG EGY HUMOR

Két rendőr felesége beszélget:

- Képzeld, vettem az uramnak egy enciklopédiát.

Mire a másik:

- Én ugyan nem veszek, járjon csak gyalog!!

